

INSPIRATIEBRON VOOR ONDERNEMERS

EXCELLENT

BUSINESS

HET DECADENTE
LEVEN
IN CRISISTIJD

RIJK WORDEN AAN
GEVAARLIJKE GEKKEN
**DE NEDERLANDSE
BEVEILIGINGSINDUSTRIE**

Superinvesteerder
Henk Keilman

over spiritualiteit, privé-vliegtuigen en de kredietcrisis

**AHOLD VS
ABN AMRO**
WELK SCHANDAAL
IS HET GROOTST?

WE GAAN NIET TERUG

HENK KEILMAN, INVESTEERDER IN DUURZAME ENERGIE, PRAAT OVER DE KREDIETCRISIS

NAAR HET TURFSTEKEN

Er zijn van die mensen die hun standpunt hakkend en met vele omwegen duidelijk proberen te maken. Zo iemand is Henk Keilman niet. Als de Amsterdamse venture capitalist zijn mond opendoet, vloeien er volzinnen die in opbouw niet onderdoen voor een geschreven speech. Of het gesprek nou gaat over de evolutietheorie, duurzame energie of de Hindoeïstische leer, Keilman kan er met gemak uren over praten.

**'GELD IS EEN PUUR DIGITAAL
MEDIUM GEWORDEN.
HET ENE MOMENT BEN JE RIJK, HET
VOLGENDE MOMENT BANKROET'**

Wie niet beter weet zou kunnen denken dat hij de nacht ervoor zijn betoog grondig heeft voorbereid. Dat is zeker niet het geval op deze namiddag in de bar van het Amsterdamse Hilton hotel. Of Keilman ook gedachten heeft over de kredietcrisis die de kranten al maanden in hun greep houden? Keilman, volgens de Quote 500 goed voor 140 miljoen euro, neemt een slok van zijn dubbele espresso, schraapt zijn keel en begint met praten, om exact zestig minuten later, als de fotograaf arriveert, zijn betoog te beëindigen.

VERLOREN DECENNIUM

"Zelf ben ik niet rechtsreeks getroffen door de kredietcrisis omdat ik niet beleg in onroerend goed en ook niet in aandelen. Al jaren geleden heb ik besloten om uit de beurs te stappen. De jaren negentig waren fantastisch voor de aandelenmarkt, mensen hebben toen heel veel geld verdiend. Maar je moet zeggen dat dit een verloren decennium is. Het was een aaneenschakeling van crises. Te beginnen met de implosie van de internetbubbel in 2000, daarna volgde in 2003 de Irak-invasie waardoor de beurzen een dieptepunt bereikten en tussendoor was er ook nog de aanslag op de Twin Towers. Vier jaar later begon deze kredietcrisis, die inmiddels een derde fase is ingegaan met het faillissement van Lehman Brothers. Dat laatste heeft geleid tot een crisis van een omvang die we sinds de jaren dertig niet meer hebben meegemaakt. Dat die vergelijking in veel kranten is gemaakt geeft wel aan hoe ernstig de situatie is. Ik zou liegen als ik zeg dat ik me geen ernstige zorgen heb gemaakt. Ik dacht: dit zou wel eens kunnen lijden tot de ineenstorting van het financiële systeem."

BILJOENEN DOLLARS VERDAMPEN

"Correcties op de aandelenbeurs zijn zichtbaar. Deze correctie, die begon op de vastgoedmarkt in Amerika, kwam als een grote schok. Niemand zag het aankomen, zelfs Alan Greenspan niet. Erger nog, de banken wisten niet eens dat ze dit soort assets in hun boeken hadden staan. Een ontwikkeling die in mijn ogen een hele grote invloed heeft gehad op deze kredietcrisis is de technologische vooruitgang ofwel de snelheid waarmee we reageren op de economie. In een moment van onzekerheid wordt de kleinste ontwikkeling aangegrepen om een enorme correctie toe te passen. Daardoor is de markt enorm volatiel en nerveus. Per dag kan de beurs tien procent naar boven of naar beneden stulteren, dan praat je over biljoenen dollars die erbij komen of juist verdampen. Geld is een puur digitaal medium geworden. Het ene moment ben je rijk, het volgende moment ben je bankroet."

'VOOR MIJN EIGEN SECTOR, DE DUURZAME ENERGIE, ZIE IK DE VOORUITZICHTEN ALS HEEL POSITIEF'

IDEALISTISCHE GEK

"Het bancaire systeem is in mijn ogen zwaar verouderd. Om de snelheid te faciliteren die past bij de huidige markt, heb je een heel robuust systeem nodig en dus geen banken die flinterdun zijn gefinancierd. Nu kan het eigen vermogen onder druk van kapitaalverplaatsingen zo snel eroderen, dat een bank binnen een halve dag om kan omvallen. Dat hebben we gezien bij Bear Stearns en Lehman Brothers en het dreigde te gebeuren bij een hele reeks banken. Sterker nodig, er dreigde een totale ineenstorting van het financiële systeem.

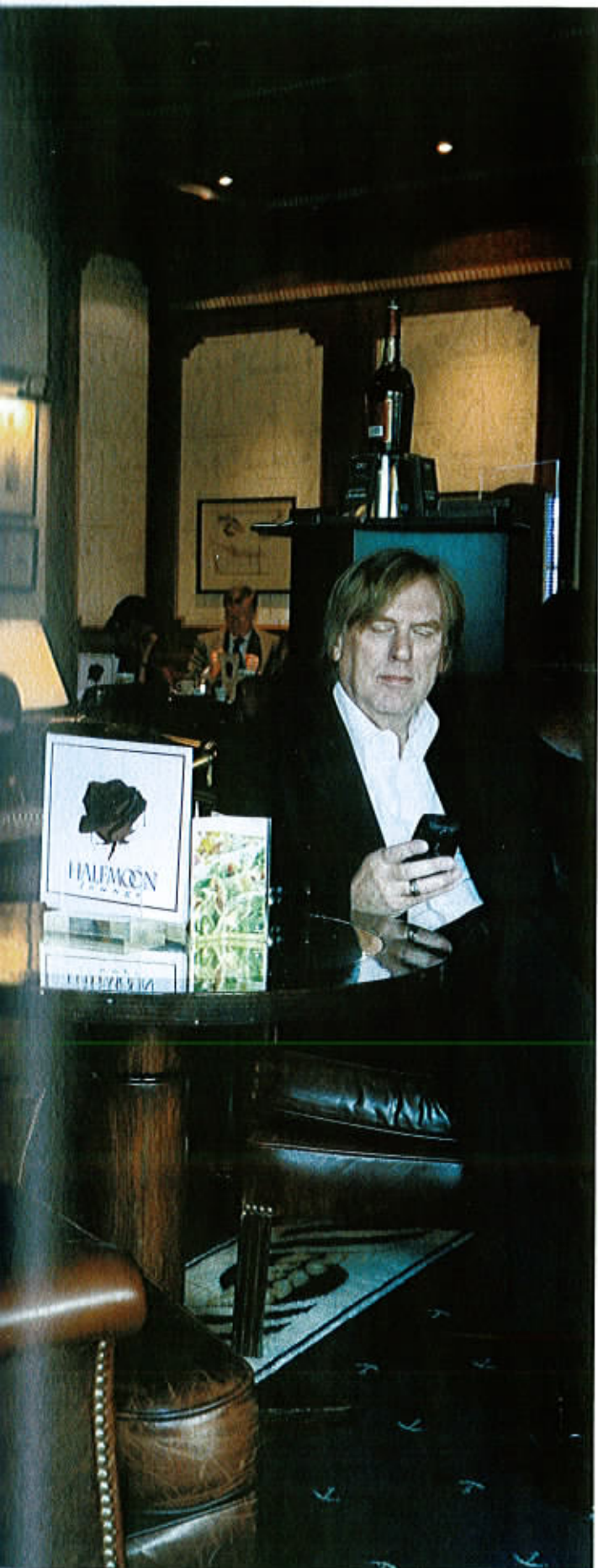
De kapitalisatie moet veel steviger. Met andere woorden: banken wereldwijd moeten gedeeltelijk worden genationaliseerd zoals dat nu is gebeurd bij Fortis en ABN Amro en een aantal andere banken wereldwijd. Wat is er robuuster dan een nationale overheid? Wie beweert dat we zonder overheid kunnen is bij voorbaat een idealistische gek. Dat is ook het probleem van het zogenaamde marktfundamentalisme dat de Bush administratie aanhangt. Markten en overheden moeten met elkaar in balans zijn."

EINDE VAN HET KAPITALISME

"Je leest nu wel eens van die hoogdravende ideologische kretten over de huidige crisis: het einde van het kapitalisme zoals we dat kennen. Onzin. Kapitalisme heeft zich bewezen als zijnde het enige systeem dat kan leiden tot economische groei. Zolang het maar geleid wordt. Kijk naar de beurs: de meest essentiële plaats van het kapitalistische systeem, is tegelijkertijd ook het meest gereguleerde fenomeen. Goed management is het delicate evenwicht tussen die twee tegengestelde krachten: puur communisme en puur kapitalisme."

COLLECTIEF TRAUMA

"Door het ingrijpen van de overheden wereldwijd, te danken aan Gordon Brown, is de rust fundamenteel hersteld, maar het systeem heeft wel een enorme knauw gekregen. Je moet niet vergeten dat de mens nog steeds last heeft van het drama uit de jaren dertig. Nu hebben we er

weer een nieuw collectief trauma bij waar we de volgende honderd jaar op kunnen teren.

Het is nog te vroeg om te zeggen of veel mensen en bedrijven zwaar in de problemen zullen komen. Veel vermogende mensen hebben een deel van hun vermogen op de beurs belegd en dat doet pijn. Maar vermogende mensen zijn ook slim in de zin dat ze niet al hun geld op één ding hebben gezet, dus zullen ze niet echt in moeilijkheden komen. Anders is het voor private equity fondsen die heel agressief te werk zijn gegaan en met geleend geld grote investeringen hebben gedaan. Zij hebben een probleem, want banken trekken dat geld nu terug. Voor mijn eigen sector, de duurzame energie, zie ik de vooruitzichten als heel positief. Een aantal ontwikkelingen zullen hooguit wat vertraging oplopen omdat het nou eenmaal een kapitaalintensieve industrie is, maar de vooruitzichten blijven fantastisch. Fossiele brandstoffen zijn eindig. De wereldwijde energiemarkt bedraagt zes biljoen dollar per jaar. Daarvan zal de komende jaren een deel moeten worden opgevangen door alternatieve bronnen van energie als wind, zon en biobrandstoffen. Dus dit blijft een van de grootste groeisectoren."

'IK HEB GEEN EXTREEM BESTEDINGSPATROON. HET ERGSTE IS MIJN PRIVE-VLIEGTUIG'

PRIVE-VLIEGTUIG

"Nee, zelf zal ik de kredietcrisis niet voelen in mijn portemonnee. Mijn vermogen is goed beheerd en beschermd. Afgezien daarvan heb ik ook geen extreem bestedingspatroon. Het ergste wat ik doe is dat ik me binnen Europa verplaats met een privé-vliegtuig. Rijkdom is voor mij wel belangrijk in die zin dat geld een middel is om spirituele bewustwording te verspreiden. Voor dat laatste heb je welvarende individuen nodig, want als een mens alleen maar bezig is om te strijden voor zijn primaire levensbehoeften, dan heeft hij ook geen tijd voor de invulling van zijn hogere behoeften.

Historisch gezien zijn we welvarender dan ooit. Natuurlijk zullen we wel iets merken van een recessie doordat er bedrijven failliet gaan, mensen ontslagen worden en de consumptie-uitgaven zullen dalen. Het is vooral de vraag voor hoelang. Maar we gaan echt niet terug naar het niveau van de negentiende eeuw, toen we nog moesten turfsteken om de potkachel brandend te houden."